

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

Обръщам се към Вас по повод на кампанията, организирана от институцията на омбудсмана, в защита на правата на децата, останали без грижата на единия или двамата си родители поради смърт. Загубата на родител е трагично обстоятелство в живота на детето и макар да не може изцяло да се компенсира, считам, че трябва да се предприеме необходимото от страна на държавата и институциите, за да се окаже специална закрила и подкрепа на тази особено уязвима група деца. Кампанията даде гласност на проблемите, пред които са изправени децата, загубили родител. Само за няколко дни кампанията беше подкрепена с подписите на над пет хиляди граждани. В началото на годината беше организирана и обществена дискусия на тема „Социално-икономическа защита на деца, с един или с двама починали родители“, на която се акцентира върху достъпа до социална подкрепа и по-конкретно на правото на децата на наследствена или персонална пенсия.

Съгласно чл. 47, ал. 4 от Конституцията държавата и обществото дължат особена закрила на децата, останали без грижата на родител, предвид неравностойното положение, в което се намират.

Независимо от горното, сега действаща нормативна уредба за получаване на наследствена пенсия въвежда условия, които ограничават възможността голяма част от децата да я получават. За получаването на персонална пенсия, практиката показва, че допълнително въведеното изискване „годишният доход на член от семейството на лицата да е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца преди искането на пенсия“, оставя много голям брой деца извън кръга на подкрепа. Друга основна причина е предвидената процедура за отпускане, която е тежка, дълга и доста често отказва гражданите да я започнат.

Считам, че ресурсите на държавата трябва да се насочват към тези, които най-много се нуждаят от тях и да са съобразени с техните потребности, а в случая, това са децата, останали без един или двама родители. Предвид горното, предлагам няколко възможни законодателни решения на така очертаните проблеми.

На първо място, това е промяна в условията за получаване на наследствени пенсии, като отпадне изискването за осигурителен стаж за починали родители до 25-годишна възраст, ако са завършили висше образование; за починали родители до 30 години да се изисква 1 година осигурителен стаж, а за починали родители над 30 г. - 3 години.

На второ място, промяна в условията за отпускане на персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител като отпадне на изискването за доход на член от семейството като условие за отпускане на

персонална пенсия. Алтернативно предлагам да се обмисли възможността персоналните пенсии да бъдат трансформирани в социални помощи, които да се получават по реда на Закона за социалните помощи за деца, за всички деца с починал родител като техният размер се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Също така се предлага децата, които имат право на социална пенсия за инвалидност, да могат да я получават едновременно с наследствена пенсия от починал родител.

С оглед на защита на правата на децата, намиращи се в такова особено уязвимо положение, се обръщам към Вас с препоръка на основание чл. 19, ал. 1, т. 6 от Закона за омбудсмана и чл. 42 от Правилника за организацията и дейността на омбудсмана, да запознаете с предложението народните представители за обсъждане и евентуално внасяне в Народното събрание. Намирам за необходимо предприемането на спешни и ефективни мерки с оглед гарантирането на правата на деца, останали без грижата на родител, за да усетят подкрепата на държавата и обществото.

Прилагам проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ